

ТЕМІРТАУ ҚАЛАСЫ АУДАНАРАЛЫҚ
2021 ж. 19 01
Занды тұраға мәдениеттік мекеме дәрінен жүзеге айлады
БСН 970890003360
Алғашқы тіркеуден күнде 108 ж. 04.08

ТЕМІРТАУ ҚАЛАСЫ АУДАНАРАЛЫҚ
ӘДІЛЕТ БАСҚАРМАСЫ
2021 ж. 19 01
Өзгертулер мен толықтырулар енгізілді
Бұйрық № 3 814812

«Қарағанды облысының
экономика басқармасы» ММ
басшысының

Қарағанды облысы білім басқармасының
Теміртау қаласы білім бөлімінің
«Қыздар гимназиясы»
коммуналдық мемлекеттік мекемесінің
ЖАРҒЫСЫ

1 тарау. Жалпы ережелер

1. Қарағанды облысы білім басқармасының Теміртау қаласы білім бөлімінің «Қыздар гимназиясы» коммуналдық мемлекеттік мекемесі (бұдан ері – мемлекеттік мекеме) жедел басқару құқығындағы мемлекеттік кәсіпорынның ұйымдық - құқықтық нысанындағы занды тұлға болып табылады.
2. Мемлекеттік мекеменің түрі-коммуналдық.
3. Кәсіпорын облыстың жергілікті атқарушы органдының шешімімен құрылады.
4. Кәсіпорынның құрылтайшысы Қарағанды облысының әкімдігі болып табылады.
5. Мемлекеттік мекеменің басқару органды: Қарағанды облысы білім басқармасының «Теміртау қаласының білім бөлімі» мемлекеттік мекемесі болып табылады.
6. Кәсіпорынның мемлекеттік (казақ) тіліндегі атауы:
Қарағанды облысы білім басқармасының Теміртау қаласы білім бөлімінің «Қыздар гимназиясы» коммуналдық мемлекеттік мекемесі.
орыс тіліндегі атауы:
коммунальное государственное учреждение «Женская гимназия» отдела образования города Темиртау управления образования Карагандинской области.
7. Кәсіпорынның орналасқан жері: 101404, Қарағанды облысы, Теміртау қаласы, Металлургтер даңғылы, құрылыш 5/6.

2 тарау. Мемлекеттік мекеменің занды мәртебесі

8. Кәсіпорынның заңнамаға сәйкес дербес балансы, банктерде шоттары, Қазақстан Республикасының Мемлекеттік Елтаңбасы бейнеленген және кәсіпорынның атауы бар бланкілері, мөрі болады.
9. Қазақстан Республикасының зандарында көзделген жағдайларды қоспағанда, кәсіпорын занды тұлғаларды құра алмайды, сондай-ақ басқа занды тұлғаның құрылтайшысы (қатысушысы) бола алмайды.
10. Мемлекеттік мекеме өз міндеттемелері бойынша өз билігіндегі ақшамен жауап береді. Мемлекеттік мекемеде ақша жеткіліксіз болған кезде оның міндеттемелері бойынша Қазақстан Республикасы немесе әкімшілік-аумақтық бөлініс тиісті бюджет қаржатымен субсидиарлық жауаптылықта болады.
11. Мемлекеттік мекемелердің азаматтық-құқықтық мәмілелері олар Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің аумақтық қазынашылық бөлімшелерінде міндетті тіркелгеннен кейін күшіне енеді. Мемлекеттік мекеменің қаржы-шаруашылық қызметін осы тарауда және өзге де құқықтық актілерде көрсетілген барлық туындаитын функциялары бар мемлекеттік мекеменің басқару органды жүзеге асыра алады.

3 тарау. Кәсіпорын қызметінің мәні мен мақсаттары

12. Мемлекеттік мекеме қызметінің мәні: жеке адамның, қоғамның, мемлекеттің мұддесі үшін оқыту және тәрбиелеу; баланың жеке басының жан-жақты дамуы үшін қолайлы жағдайлар жасау; білім алушылардың өз бетінше білім алуға және қосымша білім алуға қажеттілігін қанағаттандыру.

13. Мемлекеттік мекеме қызметінің мақсаты:

1) Қазақстан Республикасының Конституциясымен кепілдік берілген азаматтардың белгіленген жалпыға міндетті білім беру стандарттарын тегін орта білім алу құқығын іске асыру;

2) жалпы білім беру бағдарламаларын сапалы менгеруді қамтамасыз ету;

3) мәдениет деңгейі жоғары, қоғам өміріне бейімделген, тереңдетілген және кеңейтілген білім беру бағдарламаларын саналы түрде тандауға және игеруге дайын зияткерлік тұлғаны қалыптастыру;

4) кәсіптік оқытуға бағытталған пәндер бойынша окушыларды даярлау.

14. Мемлекеттік мекеме өз мақсаттарына қол жеткізу үшін мынадай қызмет түрлерін жүзеге асырады: бастауыш, негізгі орта, қосымша білім беру. Мекеме мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту саласында білім беру қызметтерін көрсетеді (шағын орталық, мектепалды сыныптар). Қызметтің барлық түрлері Қазақстан Республикасының 2014 жылғы 16 мамырдағы № 202 «Рұқсаттар және хабарламалар туралы» Заңында көзделген рәсімдер орындалғаннан кейін көрсетіледі:

мемлекеттік мекеме қызметінің негізгі міндеттері:

1) ұлттық және жалпы адамзаттық құндылықтар, ғылым мен практика жетістіктері негізінде жеке адамды қалыптастыруға, дамытуға, қалыптастыруға бағытталған сапалы білім алу үшін қажетті жағдайлар жасау;

2) жеке тұлғаның шығармашылық, рухани және физикалық мүмкіндіктерін дамыту, адамгершілік пен салауатты өмір салтының берік негіздерін қалыптастыру, жеке тұлғаның дамуына жағдай жасау арқылы зияткерлікті байыту;

3) азаматтық және патриотизмге, өз Отаны- Қазақстан Республикасына сүйіспеншілікке, мемлекеттік рәміздерді құрметтеуге, халық дәстүрлерін қастерлеуге, Конституцияға қайшы және қоғамға қарсы кез келген көріністерге төзбеуге тәрбиелеу;

4) белсенді азаматтық ұстанымы бар жеке адамды тәрбиелеу, республиканың қоғамдық-саяси, экономикалық және мәдени өміріне қатысу қажеттілігін, жеке адамның өз құқықтары мен міндеттеріне саналы қозқарасын қалыптастыру;

5) отандық және әлемдік мәдениеттің жетістіктеріне баулу; қазақ халқының және республиканың басқа да халықтарының тарихын, әдеб-ғырыптары мен дәстүрлерін зерделеу; мемлекеттік, орыс, шетел (ағылшын, неміс) және басқа да тілдерді менгеру;

6) педагог қызметкерлердің әлеуметтік мәртебесін арттыруды қамтамасыз ету;

7) қоғам мен экономиканың қажеттіліктеріне жауап беретін білім беру сапасын бағалаудың ұлттық жүйесінің жұмыс істеуі;

8) оқытудың жаңа технологияларын, оның ішінде кредиттік, қашыктықтан, ақпараттық-коммуникациялық технологияларды енгізу және тиімді пайдалану;

9) жалпы оқыту, жұмыс орны бойынша оқыту және енбек нарығының қажеттіліктері арасындағы өзара байланысты қамтамасыз ететін және әркімге білім мен құзыреттілікке негізделген қоғамда өзінің жеке әлеуетін барынша пайдалануға кемектесетін өмір бойы оқыту жүйесін дамыту;

10) білім алушылардың кәсіби уәждемесін қамтамасыз ету;

11) ерекше білім берілуіне қажеттілігі бар адамдардың білім алуы үшін арнағы жағдайлар жасау;

12) мәдениет деңгейі жоғары, қоғам өміріне бейімделген, кәсіптік білім беру бағдарламаларын саналы түрде тандауға және менгеруге дайын зияткерлік тұлғаны қалыптастыру;

13) негұрлым қабілетті және даярланған оқушыларға жалпы орта білімнің жалпы білім беру бағдарламаларын сапалы менгеру үшін оңтайлы жағдайлар жасау;

Мемлекеттік мекеме базасындағы ғылыми-әдістемелік ұсынымдарды, жаңа үлгідегі оқу-тәрбие мекемелерінің модельдерін, оқу қызметінің құрылымын, мазмұны мен ұйымдастыру нысандарын тәжірибелік тексеру жүзеге асырылады;

Қазақстан Республикасының заңнамасына және осы Жарғыға сәйкес келесі ақылы білім беру қызметін көрсету:

1) қосымша білім беру бағдарламалары бойынша оқыту;

2) пәндердің арнағы курсары мен циклдерін қосымша бойынша оқыту;

3) жекелеген білім алушылармен жеке тәртіппен оқу жоспары бойынша сағат санынан артық пәндер бойынша қосымша сабактар өткізу;

4) Оқушылармен пәндерді қосымша тереңдетіп оқыту бойынша (Мемлекеттік жалпыға міндепті стандарттардың тиісті білім беру бағдарламаларының шенберінен тыс);

5) тегін білім беру қызметтерінің кепілдік берілген көлеміне кірмейтін езге де білім беру қызметтері;

негізгі қызметтің орнына ақылы қызметтер көрсетілмейді.

Мемлекеттік мекеменің ақылы қызметтерінің бағалары Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен бекітілуге жатады;

дамытушы оқытудың жаңа мазмұнын, оны енгізу нысандары мен әдістерін іздеу, әзірлеу, эксперименттік оқу жоспарларын, бағдарламалары мен факультативтік курсарын апробациялау. Оқу процесін ұйымдастыру, басқару осы Жарғыға сәйкес жүзеге асырылады;

оқу-тәрбие қызметі мемлекеттік жалпыға міндепті білім беру стандарттары негізінде әзірленген және жалпыға міндепті негізгі және қосымша бағдарламаларды игеруді іске асыратын оқу жоспарлары мен бағдарламаларына сәйкес жүзеге асырылады. Мемлекеттік мекеменің

бағдарламалары мемлекеттік білім беру үйымдарының үлгілік бағдарламаларына сүйенеді;

мемлекеттік мекеме Қазақстан Республикасының «Білім туралы» Зенінда белгіленген шекте оқытудың нысандарын, күралдары мен әдістерін дербес тандауда. Мемлекеттік мекеменің білім беру процесін жүзеге асыру үшін жылдық жұмыс оку жоспарын және оку сабактарының кестесін азірлейді және бекітеді;

мемлекеттік мекемеде гимназиялық компонент қамтамасыз етіледі:

1) оқыту бейіндерін жеке тандау, жеке даму бағдарламасы, оқытудың инновациялық әдістемелері мен технологияларын пайдалану арқылы жүзеге асырылады;

2) мемлекеттік мекеменің мақсаттары мен міндеттеріне жауап беретін қосымша білім беру бағдарламаларын іске асыру үшін жаңа оку бағдарламаларын, бейіндік пәндерді енгізу арқылы жүзеге асырылады.

мемлекеттік мекемеге факультативтерге және окушылардың тандауы бойынша қосымша курсарды үйымдастыруға әр сыныпқа 4 сағат есебінен, сондай-ақ үйірмелерді, студияларды, ғылыми қоғамдарды және басқаларды үйымдастыру үшін әр сыныпқа 0,25 мұғалім ставкасынан, сондай-ақ жоғары білікті мамандармен шарт негізінде жекелеген курсар мен лекцияларды төлеу үшін мектепке жылына 1500 сағат есебінен қаражат бөлінуі мүмкін. Тандау бойынша факультативтік сабактар мен курсар топтарда кемінде 10 адам болған кезде еткізіледі;

оқыту тілі қазак және орыс тілі (тілдері) болып табылады (және):

оку жұмыс жоспарының вариативті бөлігі қамтамасыз етіледі:

1) жеке тандау, Жеке даму бағдарламасы, оқытудың инновациялық технологияларын пайдалану арқылы жүзеге асырылады;

2) мекеменің мақсаттары мен міндеттеріне жауап беретін қосымша білім беру бағдарламаларын іске асыру үшін пәндерді дамытатын жаңа оку бағдарламаларын енгізу арқылы жүзеге асырылады;

3) тұлғаның жалпы мәдени дамуына ықпал ететін, дүниетаным мен гуманистік сананы қалыптастыратын, шындықты танудың әмбебап тәсілдерін менгеруге, білім алушылардың ойлау қызметін дамытуға бағытталған пәндер мен курсарды енгізу арқылы жүзеге асырылады;

мемлекеттік мекеменің құрылымы:

1) әкімшілік (директор және оның орынбасарлары);

2) Әдістемелік Кеңес, педагогикалық кеңес, педагогикалық әдеп жөніндегі кеңес, қамқоршылық кеңес, жалпымектептік ата-аналар комитеті, сыныптық ата-аналар комитеттері, пәндік әдістемелік бірлестіктер;

3) сынып, топ - мемлекеттік мекеменің негізгі құрылымдық бірлігі;

білім деңгейлері:

1) бастауыш білім беру (1 - 4-сыныптар) негізгі стратегиялық бағыт кіші окушының жеке қабілеттерін ашуға, қызметтің негізгі салаларында бастапкы бағдарлауды және оқытудың он уәждемесі негізінде шығармашылықтың бастапкы дағдыларын қалыптастыруға, балалардың психофизикалық, зияткерлік және музикалық дамуы үцін жағдай жасауға

~~жүргіндік~~ беретін дамытушылық оқыту болып табылады. Оқу ~~багдарламасын~~ менгеру мерзімі - 4 жыл;

2) негізгі орта білім беру (5 - 9 сыныптар) білім беру мазмұнын ~~жиншілдуга~~ бағытталған Базалық Әмбебап білім беруді қамтамасыз етеді, ~~жетекшілім~~ курделі танымдық процестерге көшу үшін арнайы біліктер мен ~~шылдарды~~ қалыптастырады; жалпы дамыту және арнайы курсарды ~~тандыру~~ қамтамасыз етеді, окушылардың жеке оқыту жүйесін құруға мүмкіндік жасайды. Азаматтық пен патриотизмге, өз Отаны - Қазақстан Республикасына сүйіспеншілікке, мемлекеттік рәміздерді құрметтеуге, халық ~~жастыру~~лерін кастерлеуге, Конституцияға қайши және қогамға қарсы кез ~~желген~~ көріністерге төзбеуге тәрбиелеу. Білім алушылардың кәсіптік ~~бейнелануын~~ қамтамасыз ету. Негізгі орта білім жалпы орта білім алу үшін негіз болып табылады. Әрбір пәннің мазмұнын зерделеу негізгі орта білім беру деңгейінде аяқталады. Негізгі орта білімнің жалпы білім беретін оку ~~багдарламасын~~ менгеру мерзімі-5 жыл;

3) жалпы орта білім беру (10 - 11 сыныптар) окушының білімге деген кызығушылығы мен шығармашылық қабілеттерін дамытуды, оқытуды саралау негізінде өз бетінше оку іс-әрекеті дағдыларын қалыптастыруды қамтамасыз етеді. Міндетті пәндерге қосымша жеке тұлғаның кызығушылықтарын, қабілеттері мен мүмкіндіктерін іске асыру мақсатында білім алушылардың өздері таңдаған пәндер, яғни гуманитарлық немесе жаратылыстану-математикалық бағыттар бойынша бейіндік оқыту енгізіледі. Жалпы орта білім бастауыш кәсіптік, орта кәсіптік (қыскартылған, жеделдетілген бағдарламалар бойынша) және жоғары кәсіптік білім атудың негізі болып табылады. Жалпы орта білім берудің жалпы білім беретін оку ~~багдарламасын~~ менгеру мерзімі - 2 жыл;

«Көркем еңбек» пәнін оқыту, сондай-ақ вариативті компонент сағаттары Мектепаралық оқу-өндірістік комбинат базасында (ол болған жағдайда) жүзеге асырылуы мүмкін. Қосымша білім беруді дамыту шенберінде, Қарағанды облысы білім басқармасының «Теміртау қаласының білім бөлімі» мемлекеттік мекемесі басшысының бұйрығына сәйкес мектептің жұмыс оқу жоспарының вариативтік бөлігінің сағаттары қосымша білім беру үйымдарына берілуі мүмкін;

сағаттар мен сыныптарды беру, сондай-ақ үйірмелерді оқытуға байланысты барлық мәселелерді реттеу Қарағанды облысы білім басқармасының «Теміртау қаласының білім бөлімі» мемлекеттік мекемесімен жүзеге асырылады. Мемлекеттік мекеме оқу жоспарының вариативті компонентінің сағаттарын мемлекеттік мекеме ғимаратынан тыс (мәдениет мекемелері, спорт ғимараттары, әскери нысандар, зерттеу зертханалары, өнеркәсіптік кәсіпорындар, қосымша білім беру үйымдары және т. б.) өткізуге құқылы;

тиісті контингентті көрсете отырып, сыныптар жиынтығы Қарағанды облысы білім басқармасының «Теміртау қаласының білім бөлімі» мемлекеттік мекемесінің басшысымен келісіледі. Сыныптар жиынтығын қалыптастыруға мемлекеттік мекеменің басшысы дербес жауапты болады. Сыныптардағы окушылар саны осы білім беру үйымына тікелей бөлінетін

Бағыттаңда каражаты ескеріле отырып, санитариялық нормативтер сақталған колданыстағы «Білім беру объектілеріне қойылатын санитариялық-эпидемиологиялық талаптар» санитариялық қағидаларына сәйкес белгіленеді;

Сыныптар тізбесі мемлекеттік білім беру стандартында айқындалған оку кезінде көміндегі 24 оқушы санымен 2 кіші топқа бөлінүі мүмкін. Егер оку жылы ішінде оқушылар саны 24 оқушыдан кем болса, онда 2 кіші топқа бөлу осы оку жылының келесі тоқсанынан бастап жеткізілады. Жарғының осы тармағы бюджеттің мүмкіндіктерін ескереді;

Егер мемлекеттік мекеме мәртебесі бойынша шағын жинақталған жеткепке жататын болса, онда оку-тәрбие процесі білім алушылардың аралас салындарда әртүрлі жастағы оқуын ескере отырып қамтамасыз етіледі;

Шағын жинақталған мектептерде жекелеген пәндерді оку кезінде және салынтыда 10-16 білім алушы болған кезде кіші топтарға бөлуге жол беріледі. Сыныптарды бір сынып-жиынтыққа біріктіру және біріктіру кезінде әртүрлі жастағы білім алушылардың саны 10 адамнан аспауы тиіс. Шағын жинақталған мектептердегі сыныптарды толтыруға 3-10 және одан да көп адам жіберіледі. Уш немесе төрт сыныпты біріктірген кезде оку сабактарын үйымдастырудың жылжымалы кестесі қолданылады. Бірінші сынып және бітіруші сыныптардың білім алушыларын бірлесіп оқытуға жол берілмейді;

Мемлекеттік мекемеде толық және толық емес күн болатын мектепке дейінгі шағын орталық жұмыс істей алады. Мектепке дейінгі шағын орталық занды тұлға болып табылмайды, мемлекеттік мекеменің құрылымдық бөлімшесі болып табылады және мектепке дейінгі жастағы балаларды жан-жакты дамыту және баланы тәрбиелеу мен оқытуды үйымдастыруда олардың ата-аналарын консультациялық-әдістемелік қолдау, балаларды әлеуметтік бейімдеу мақсатында құрылады;

Шағын орталыққа қабылдау мектепке дейінгі білім беру үйымдарына құжаттарды қабылдау және балаларды қабылдау қағидалары негізінде жүргізіледі. Балаларды қабылдау үшін құжаттар тізбесі мектепке дейінгі білім беру үйымдарына құжаттарды қабылдау және балаларды қабылдау қағидаларымен және мемлекеттік қызметтер көрсетудің тиісті мемлекеттік стандартымен айқындалады;

Мемлекеттік мекеме деңсаулық жағдайы туралы медициналық корытындыға сәйкес оқушылармен үйде сабак өткізуі қамтамасыз етеді. Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігінің нұсқаулықтарына сәйкес аптасына оку сағаттарының саны бөлінеді, кесте жасалады, бұйрықпен педагогтердің дербес құрамы айқындалады, өткізілген сабактар журналы жүргізіледі. Ата-аналар (занды өкілдер) үйде сабак өткізу үшін жағдай жасауға міндетті;

Оку сабактары Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен басталады және аяқталады. Оку жылының ұзактығы, оның ішінде оку апталары мен каникул Салы білім беру саласындағы мемлекеттік стандарттың талаптарына және Қазақстан Республикасының өзге де нормативтік актілеріне сәйкес айқындалады;

мемлекеттік мекемеде мынадай жұмыс және сабак режимі белгіленуі мүмкін: сабактың басталуы бірінші ауысымда – 8:00 (8:30 немесе 9:00) сағат, екінші ауысымда – 13:30 (14:00) сағат. Сабак кестесін мемлекеттік мекеменің директоры не оны алмастыратын адам бекітеді. Сабак кестесінде оку сабактарының күнделікті саны, ұзактығы мен реттілігі, сондай-ақ сабактар арасындағы ұзілістердің ұзактығы көрсетіледі. Мектептегі сабак кестесінің мәселелері қолданыстағы «Білім беру обьектілеріне қойылатын санитариялық-эпидемиологиялық талаптар» санитариялық қағидаларымен реттеледі. Сабак кестесі уәкілетті органдар және (немесе) лауазымды адамдар белгілеген шектеу шараларына негізделген эпидемиологиялық жағдайға сәйкес өзгеруі мүмкін;

сабактар арасындағы ұзіліс кезеңінде мемлекеттік мекеме Қазақстан Республикасының заннамасына сәйкес ата-аналар мен жалпыға міндettі оку корының қаражаты есебінен мектеп асханасында жүзеге асырылатын білім алушыларды тамақтандыруды ұйымдастырады.

мемлекеттік мекемедегі тәртіп білім алушылардың, тәрбиеленушілердің, педагогтардың адамдық қадір-қасиетін құрметтеу негізінде сақталады. Білім алушыларға қатысты күш көрсету және психикалық зорлық-зомбылық әдістерін қолдануға жол берілмейді. Білім алушыларға дәрігерге дейінгі медициналық қызмет көрсетуді мейірбіке қамтамасыз етеді, ол әкімшілікпен және педагогикалық персоналмен катар білім алушылардың деңсаулығы мен физикалық дамуына, емдеу іс-шараларын жүргізуге және санитариялық-гигиеналық нормаларды сақтауға жауапты болады. Дәрігерлік медициналық қызмет көрсетуді жергілікті деңгейдегі деңсаулық сактау органдары (емхана) жүзеге асырады. Окышылар кесте бойынша медициналық тексеруден өтеді;

Қазақстан Республикасының «Білім туралы» Занының талаптарына сәйкес мектеп формасы міндettі. Оны кио тәртібі мен стилі ата-аналар комитетімен немесе қамқоршылық кеңеспен келісім бойынша мемлекеттік мекеме директорының бұйрығымен бекітіледі. Мектеп формасы зайырлы оку харатеріне сәйкес келуі керек. Бас киімдер мен түрлі конфессиялардың діни тиесілілігінің атрибуттарын қоса алғанда, киім элементтерін мектеп формасына қосуға жол берілмейді;

міндettі мектеп формасына қойылатын талаптар Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2016 жылғы 14 кантардағы № 26 бұйрығында белгіленген жалпы талаптарға сәйкес болуы тиіс;

мемлекеттік мекемеде саяси партиялардың, қоғамдық-саяси және діни қозғалыстар мен ұйымдардың ұйымдық құрылымдарын құруға және олардың қызметіне жол берілмейді. Мемлекеттік мекеме зайырлы және діни білім берудің бөлектілік қағидатын сақтауға міндettі. Діни тәрбиенің кез келген түріне жол берілмейді;

инклузивті білім беру мақсаттарын іске асыра отырып, мемлекеттік мекеме ерекше білім берілуіне кажеттілігі бар балаларға білім алу, дамудың бұзылуын түзету және білім берудің барлық деңгейлерінде әлеуметтік бейімделу үшін арнайы жағдайларды қамтамасыз етеді. Мемлекеттік мекемеде ата-аналардың (заны өкілдердің) мүдделерін ескере отырып,

ерекше білім берілуіне қажеттілігі бар білім алушыларды жалпы сыныпта (екі баладан артық емес) үлгілік оку бағдарламасы, оның ішінде кыскартылған немесе жеке оку бағдарламасы бойынша және (немесе) арнайы сыныптарда арнайы оку жоспарлары мен бағдарламалары бойынша дамудағы бұзушылықтардың түрлері бойынша оқыту көзделген. Жалпы және (немесе) арнайы сыныптарда оқытын ерекше білім берілуіне қажеттілігі бар балалар үшін арнайы педагогтер (олигофренопедагог, сурдопедагог, тифлопедагог, мұғалім-дефектолог, мұғалім-логопед, логопед) түзету сабактарын еткізеді. Мемлекеттік мекемеде логопункт өз жұмысын тұрақты негізде жүзеге асыра алады. Логопункт ашу Қарағанды облысы білім басқармасының «Теміртау қаласының білім беру бөлімі» мемлекеттік мекемесі басшысының бұйрығымен ресімделеді;

мемлекеттік мекемеге қабылдау бастауыш, негізгі орта білімнің білім беретін оку бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымдарына окуга қабылдаудың үлгілік қағидалары негізінде жүргізіледі. Гимназияға мектеп жасындағы балалар тұрғылықты жеріне қарамастан, байқау негізінде қабылданады. Басқа оку орындарында оқыған ұздік-оқушылар гимназияға толықканды қабылдануларына құқылы. Балаларды қабылдауға арналған құжаттардың тізбесі бастауыш, негізгі орта білімнің білім беретін оку бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымдарына окуга қабылдау қағидаларында және мемлекеттік қызметтер көрсетудің тиісті мемлекеттік стандартында айқындалады. Бірінші сыныпқа қабылдау кезінде баланың ата-аналары немесе занды өкілдері мұғалімді тандауға құқылы емес. Сыныптан сыныпқа ауыстыру үлгерім нәтижелері бойынша педагогикалық кеңестің шешімімен жүзеге асырылады;

шағын жинақталған мектептерді қоспағанда, 0-11 сыныптарда білім алушылардың ең аз саны 12 адамнан кем болмауы тиіс. Мектепалды сыныптарға қабылдау ата-анасының немесе өзге де занды өкілдерінің өтініші бойынша жүзеге асырылады;

білім алушылардың үлгерімін ағымдағы бақылау, аралық және қорытынды аттестаттау бастауыш, негізгі орта білімнің жалпы білім беретін оку бағдарламаларын іске асыратын білім алушылардың үлгерімін ағымдағы бақылаудың, аралық және қорытынды аттестаттаудың үлгілік қағидаларына сәйкес жүргізіледі;

қорытынды аттестаттаудан табысты өткен түлектерге мемлекеттік мекеменің мөрімен расталған тиісті білімі туралы мемлекеттік үлгідегі құжат беріледі;

кәмелетке толмаған білім алушыларды шығаруға құқыққа қайши әрекеттер жасағаны, білім беру ұйымының жарғысын өрескел және бірнеше рет бұзғаны үшін білім беру ұйымын мемлекеттік басқару органының шешімі бойынша ерекше жағдайларда жол беріледі. Жетім балалар мен ата-анасының қамқорлығының қалған балаларды шығару туралы шешім қорғаншылық және қамқоршылық органдарының келісімімен қабылданады. Кәмелетке толған білім алушыларды мемлекеттік мекемеден шығаруға педагогикалық кеңестің шешімі бойынша құқыққа қайши әрекеттер

жасағаны; білім беру ұйымының жарғысын, сондай-ақ үлгерімін өреспекел және бірнеше рет бұзғаны үшін жол беріледі;

тәрбиеленушілерді шағын орталық топтарынан шығару ай сайынғы төлем уақтылы төленбеген, баланы дәлелді себептерсіз бір айдан артық өткізіп алған жағдайларда, медициналық қарсы көрсетілімдер болған кезде жүргізіледі;

білім алушыларға дәрігерге дейінгі медициналық қызмет көрсетуді мейірбіке қамтамасыз етеді, ол әкімшілікпен және педагогикалық персоналмен қатар білім алушылардың денсаулығы мен физикалық дамуына, емдеу іс-шараларын жүргізуге және санитариялық-гигиеналық нормаларды сактауға жауапты болады. Дәрігерлік медициналық қызмет көрсетуді жергілікті деңгейдегі денсаулық сактау органдары (емхана) жүзеге асырады. Білім алушылар кесте бойынша медициналық тексеруден өтеді;

жалпы білім беру процесінің катысуышылары: тәрбиеленушілер, білім алушылар, педагогтар, тәрбиеленушілер мен білім алушылардың ата-аналары (оларды алмастыратын адамдар);

білім алушылар құқылы:

- 1) тегін бастауыш, негізгі орта білім алуға;
- 2) әртүрлі қызмет түрлеріндегі ерекше табыстары үшін көтермелеге;
- 3) медициналық қызмет көрсетуге;
- 4) кітапхана қорын тегін пайдалануға;
- 5) қосымша (ақылы) білім беру қызметтерін алуға;
- 6) мекемені басқаруға катысуға;

7) адамның қадір-қасиетін құрметтеуге, ар-ојдан мен ақпарат бостандығына, өз пікірлері мен сенімдерін еркін білдіруге.

мемлекеттік мекеме зайырлы және діни білім берудің бөлектілік қағидатын сақтайды. Діни тәрбиенің кез келген түріне жол берілмейді;

корытынды аттестаттаудан табысты өткен түлектерге мемлекеттік мекеменің мөрімен расталған тиісті білімі туралы мемлекеттік үлгідегі құжат беріледі.

Оқушылар:

- 1) мемлекеттік мекеменің жарғысын және ішкі тәртіп қағидаларын орындауға;
- 2) білім алушы мектеп мүлкіне зиян келтірген жағдайда мекеменің мүлкін адап окуға және ұқыпты карауға, оның құнын ата-анасымен бірге қалпына келтіруге және өтеуге;
- 3) мекеменің басқа білім алушылары мен қызметкерлерінің ар-намысы мен қадір-қасиетін құрметтеуге;
- 4) мемлекеттік мекеме белгілеген мектеп формасын киіп жүргуге міндетті.

кәмелетке толмаған балалардың ата-аналары мен өзге де занды өкілдері:

- 1) ұсынылатын мүмкіндіктер шенберінде оқыту нысанын тандауға; мемлекеттік мекеме баланың калауын, жеке бейімділігі мен ерекшеліктерін ескеруге;

- 2) Қамкоршылық кеңес немесе ата-аналар комитеті арқылы мемлекеттік мекемені басқару органдарының жұмысына қатысуға;
- 3) өз балаларының үлгеріміне, мінез-құлқына және оқу жағдайларына қарастырылғанда ақпарат алуға;
- 4) өз балаларын оқыту және тәрбиелеу проблемалары бойынша консультациялық көмек алуға құқылы;
- ата-аналар мен өзге де заңды өкілдер:
- 1) балалардың өмірі мен оқуы үшін салауатты және қауіпсіз жағдайлар жасауға, олардың зияткерлік және Дене күшінің дамуын, имандылық тұрғыдан қалыптасуын қамтамасыз етуге;
- 2) балаларды одан әрі жалпы білім беретін мектепке айқындаі отырып, мектепалды даярлықты қамтамасыз етуге;
- 3) мемлекеттік мекеменің жарғысында айқындалған қағидаларды орындауға;
- 4) балалардың мемлекеттік мекемедегі сабактарға қатысуын қамтамасыз етуге;
- 5) мемлекеттік мекеме қызметкерлерінің ар-намысы мен қадір-қасиетін құрметтеуге;
- 6) білім беру саласындағы уәкілетті орган белгілелген міндettі мектеп формасына қойылатын талаптарды орындауға;
- 7) мемлекеттік мекемеде белгіленген киім нысанын сактауға міндettі.
- ата-аналар (олардың орнындағы адамдар) мекеменің жарғысын, ішкі тәртіп ережелерін орындауға және өз балаларын тәрбиелеу мен оқытуға, сондай-ақ мемлекеттік меншікке ұқыпты қарауға жауапты болуға міндettі;
- мемлекеттік мекемені басқару Қазақстан Республикасының заннамасына, осы Жарғыға сәйкес жүзеге асырылады. Алқалық басқару нысаны Қазақстан Республикасының заннамасында белгіленген тәртіппен педагогикалық кеңес болып табылады;
- мемлекеттік мекемені тікелей басқаруды директор жүзеге асырады;
- директор:
- 1) Қазақстан Республикасының заннамасында белгіленген тәртіппен мемлекеттік мекеме қызметкерлерінің біліктілік деңгейі, оқу жоспары мен оқу процесінің кестесіне сәйкес білім беру бағдарламаларын іске асыру үшін, білім алушылардың білім сапасы, өмірі мен денсаулығы, білім беру процесі кезінде білім алушылар мен мемлекеттік мекеме қызметкерлерінің құқықтары мен бостандықтарының сақтылуына жауапты ;
- 2) лауазымдық нұсқаулықпен белгіленген нормативтік актілерді, басқару органдарының бұйрықтарын, лауазымдық міндettтерді дәлелді себептерсіз орындағаны немесе тиісінше орындағаны, оның ішінде берілген құқықтарды пайдалануға жауапты;
- 3) білім алушының жеке басына тәни және (немесе) психикалық зорлық-зомбылықпен байланысты тәрбиелеу әдістерін қолданғаны, оның ішінде бір рет қолданғаны, сондай-ақ өзге де өнегесіз теріс кылыш жасағаны үшін директор еңбек заннамасына сәйкес атқаратын лауазымынан босатылуы мүмкін;

4) өрт қауіпсіздігі, енбекті қорғау қағидаларын, оқу-тәрбие процесін үйімдастырудың санитариялық-гигиеналық қағидаларын бұзғаны үшін директор Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген жауаптылыққа тартылады;

тиісті бейіндер бойынша арнайы педагогикалық немесе кәсіптік білімі бар адамдар педагогикалық қызметпен айналысуға жіберіледі. Жұмысқа мынадай адамдарға жол берілмейді:

1) медициналық қарсы көрсетілімдері бар;

2) психиатриялық және (немесе) наркологиялық диспансерде есепте тұрғандар. Жыл сайын жылына бір рет, оқу жылының басында педагог өзінің психиатриялық және (немесе) наркологиялық диспансерде есепте тұрмайтындығын кез келген занды тәсілмен растайды;

3) соттың занды құшіне енген үкіміне сәйкес педагогтің кәсіптік қызметін жүзеге асыру құқығынан айырылғандар;

4) Қазақстан Республикасының Заңында белгіленген тәртіппен әрекетке қабілетсіз немесе әрекет қабілеті шектеулі деп танылғандар;

5) Қазақстан Республикасының Еңбек кодексінде көзделген шектеулер негізінде;

жұмысқа қабылдау кезінде директор азаматтық қызметшінің тиісті бос лауазымдарына орналасуға қойылатын біліктілік талаптарын басшылыққа алуға міндettі. Тиісті білімсіз педагогикалық қызметпен айналысуға жол берілмейді. Педагогикалық лауазымдар бойынша азаматтарды қабылдау тәртібін бұзғаны үшін директор дербес жауапты болады. Мемлекеттік мекеме қызметкерлерінің құқықтары мен міндettтері тиісті лауазым немесе қызмет түрі үшін Қазақстан Республикасының нормативтік құқықтық актілерімен айқындалады;

мемлекеттік мекеменің басқару нысандарының бірі-педагогикалық кенес. Педагогикалық кеңестің құрамына: директор (төраға), оның орынбасарлары, педагогтар, тәрбиешілер, психолог, әлеуметтік педагог кіреді. Мемлекеттік білім беру мекемесінің педагогикалық кеңесінің отырысына ата-аналар комитетінің немесе қамқоршылық кеңесінің мүшелері шақырылады. Педагогикалық кеңестің құрамы оқу жылына арналған директордың бүйрекімен бекітіледі. Педагогикалық кенес өз құрамынан бір жыл мерзімге хатшы сайлайды.;

педагогикалық кенес:

1) мемлекеттік мекемеде құқықтық актілерді орындау жөніндегі іс-шараларды;

2) оқу-тәрбие және әдістемелік жұмыстың жай-күйі, оқытуудың барлық нысандары бойынша оқыту әдістерін жетілдіру мәселелері, оқытуудың жаңа технологияларын енгізуі;

3) оқу-тәрбие жұмысын жоспарлау мәселелерді;

4) корытынды атtestatтауды өткізу, білім алушыларды емтихандарға жіберу, ұсынылған құжаттар негізінде білім алушыларды емтихандардан босату, білім алушыларды келесі сыныпқа ауыстыру немесе оларды қайта курсқа қалдыру, білім алушыларды грамоталармен, мактау қағаздарымен марапаттау, негізгі орта білімді үздік бітіргені туралы атtestat, негізгі орта

білімді бітіргені туралы аттестат, Үздік аттестат, жалпы орта білім туралы аттестат, белгіленген үлгідегі анықтама беру мәселелерді;

5) педагогтердің оку жүктемесін бөлу, алдын ала тарифтеу, аттестаттауға дайындау, марапаттау және көтермелеу мәселелерді карастырады;

педагогикалық кеңестің жұмысы оку жылына әзірленетін, педагогикалық кеңестің отырысында қаралатын және мемлекеттік мекеменің директоры бекітетін жоспарға сәйкес жүргізіледі. Педагогикалық кеңес жылына кемінде бес рет жиналады;

15. Мемлекеттік мекеменің осы Жарғыда бекітілген өз қызметінің мәні мен мақсаттарына сай келмейтін қызметті жүзеге асыруға, сондай-ақ мәмілелерді жасауга құқығы жоқ;

16. Мемлекеттік мекеменің Қазақстан Республикасының зандарында немесе құрылтай құжаттарында белгілі бір шек қойылған қызмет мақсаттарына қайши не оның директорының жарғылық құзыретін бұза отырып жасаған мәмілесі: құрылтайшының, тиісті саланың уәкілетті органдының, сондай-ақ оған катысты осы Жарғыда көрсетілген мүлікке катысты құқық субъектісінің, мемлекеттік мүлік жөніндегі уәкілетті органдың функцияларын жүзеге асыратын органдың талап қоюы бойынша жарамсыз деп танылуы мүмкін.

4 тарау. Мемлекеттік мекемені басқару

17. Мемлекеттік мекемені жалпы басқаруды Қарағанды облысы білім басқармасының «Теміртау қаласының білім бөлімі» мемлекеттік мекемесі жүзеге асырады.

18. Қарағанды облысының әкімдігі мемлекеттік мекемені қайта ұйымдастыру және тарату туралы шешім қабылдайды.

«Қарағанды облысының экономика басқармасы» мемлекеттік мекемесі Қазақстан Республикасының заннамасында белгіленген тәртіппен мынадай функцияларды жүзеге асырады:

- 1) коммуналдық мемлекеттік мекемеге мүлікті бекітіп береді;
- 2) мемлекеттік мекеменің жарғысын, енгізілген өзгерістерді, өзгерістер мен толықтыруларды бекітеді.

Қарағанды облысы білім басқармасының «Теміртау қаласының білім бөлімі» мемлекеттік мекемесі заннамада белгіленген тәртіппен мынадай функцияларды жүзеге асырады:

- 1) мемлекеттік мекеменің директорын тағайындауды;
- 2) мемлекеттік мекеменің қаржыландыру жоспарын бекітеді;
- 3) мемлекеттік мекеме мүлкінің сакталуына бақылауды жүзеге асырады;
- 4) мемлекеттік мекеменің басқару органдарының құрылымын, калыптастыру тәртібін және өкілеттіктерінің мерзімін, мемлекеттік мекеменің шешімдер қабылдау тәртібін аныктайды;
- 5) мемлекеттік мекеме директорының құқықтарын, міндеттерін және жауапкершілігін, оны атқаратын қызметінен босатудың негіздерін белглейді;

6) Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес мемлекеттік мекеменің штат санын, тарифтеу тізімдерін және өзге де Қаржышаруашылық күжаттамасын келіседі;

7) мемлекеттік мұлік жөніндегі уәкілетті органға мемлекеттік мекемеге берілген немесе өзінің шаруашылық қызметінің нәтижесінде сатып алған мұлікті алып қоюға немесе қайта бөлуге жазбаша келісім береді;

8) мемлекеттік мекеменің құрылтайшысына мемлекеттік мекемені қайта ұйымдастыру және тарату туралы ұсыныстар енгізеді;

9) өзіне осы жарғымен және Қазақстан Республикасының өзге де заңнамасымен жүктелген өзге де өкілеттіктерді жүзеге асырады.

19. Мемлекеттік мекеменің директорын білім беру саласындағы уәкілетті орган бекіткен тағайындау қағидаларына сәйкес Қарағанды облысы білім басқармасының «Теміртау қаласының білім бөлімі» мемлекеттік мекемесінің басшысы қызметке тағайындейды және қызметтен босатады.

20. Мемлекеттік мекеменің директоры мемлекеттік мекеменің жұмысын ұйымдастырады және оған басшылық жасайды, Қарағанды облысы білім басқармасының «Теміртау қаласының білім бөлімі» мемлекеттік мекемесіне тікелей бағынады және мемлекеттік мекемеге жүктелген міндеттердің орындалуы мен оның өз функцияларын жүзеге асыруы үшін дербес жауапты болады.

21. Мемлекеттік мекеменің директоры дара басшылық қафидаттарында әрекет етеді және мемлекеттік мекеме қызметінің мәселелерін Қазақстан Республикасының заңнамасымен және осы Жарғымен айқындалатын өз ~~қызыретіне~~ сәйкес дербес шешеді.

22. Мемлекеттік мекеме директорының мемлекеттік мекеменің ~~жарғыдан~~ тыс қызметті жүзеге асыруына бағытталған іс-әрекеттері Еңбек міндеттерін бұзу болып табылады және тәртіптік және материалдық ~~жауаптылық~~ шараларын қолдануға әкеп соғады.

23. Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен мемлекеттік мекеменің директоры:

- 1) мемлекеттік мекеме атынан сенімхатсыз әрекет етеді;
- 2) мемлекеттік органдарда, өзге де ұйымдарда мемлекеттік мекеменің ~~мүдделерін~~ білдіреді;
- 3) шарттар жасасады;
- 4) сенімхаттар береді;

5) мемлекеттік мекеменің іссапарлар, тағылымдамалар, қызметкерлердің қазақстандық және шетелдік оқу орталықтарында оқыту және қызметкерлердің біліктілігін арттырудың өзге де түрлері жөніндегі жоспарларын бекітеді;

- 6) банк шоттарын ашады;
- 7) барлық қызметкерлер үшін міндетті бұйрықтар шығарады және нұсқаулар береді;

8) Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес мемлекеттік мекеменің қызметкерлерін жұмысқа қабылдайды және жұмыстан босатады;

9) Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен мемлекеттік мекеме қызметкерлеріне көтермелеген шараларын қолданады және тәртіптік жаза қолданады;

10) өзінің орынбасарлары мен мемлекеттік мекеменің өзге де басшы қызметкерлерінің міндеттері мен өкілеттік аясын айқындайды;;

11) сыйбайлас жемқорлыққа қары заңнаманы сактау бойынша жұмысты үйымдастырады, оның ішінде білім беру үйымында сыйбайлас жемқорлықтың профилактикасы және алдын алу бойынша шаралар қабылдайды;

12) Қазақстан Республикасының заңнамасымен, осы жарғымен және Қарағанды облысы білім басқармасының «Теміртау қаласының білім бөлімі» мемлекеттік мекемесімен өзіне жүктелген өзге де функцияларды жүзеге асырады.

5 тарау. Мемлекеттік мекеменің мүлкін құру тәртібі

24. Мемлекеттік мекеменің мүлкін құны оның тенгерімінде көрсетілетін заңды тұлғаның активтері құрайды. Мемлекеттік мекеменің мүлкі мыналардың есебінен қалыптастырылады:

- 1) оған құрылтайшы берген мүлік;
- 2) өз қызметі нәтижесінде сатып алған мүлік (ақшалай кірістерді коса алғанда);
- 3) Қазақстан Республикасының заңнамасында тыйым салынбаған өзге де көздер есебінен қалыптастырылады.

25. Мемлекеттік мекеме өзіне бекітіліп берілген мүлікті және өзіне смета бойынша бөлінген қаражат есебінен сатып алған мүлікті өз бетімен иеліктен шығаруға немесе оған өзге де тәсілмен билік етуге құқылы емес.

26. Мемлекеттік мекеменің қызметі Қарағанды облысының бюджетінен қаржыландырылады.

27. Мемлекеттік мекеме Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес бухгалтерлік есеп жүргізеді және есептілік ұсынады.

Бухгалтерлік есепті және мемлекеттік мекеме үшін есептілікті ұсынуды барлық туындастын функциялары бар мемлекеттік мекеменің басқару органы жүзеге асыра алады.

28. Мемлекеттік мекеменің қаржы-шаруашылық қызметін тексеру және тексеру Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен жүзеге асырылады.

6 тарау. Мемлекеттік мекемедегі жұмыс тәртібі

29. Мемлекеттік мекеменің жұмыс тәртібі ішкі Еңбек тәртібі қагидаларымен белгіленеді және Қазақстан Республикасы Еңбек заңнамасының нормаларына қайшы келмеуге тиіс.

7 тарау. Құрылтай құжаттарына өзгерістер мен толықтырулар енгізу тәртібі

30. Мемлекеттік мекеменің құрылтай құжаттарына өзгерістер мен толықтырулар енгізу «Қарағанды облысының экономика басқармасы» мемлекеттік мекемесінің шешімі бойынша жүргізіледі және «Занды тұлғаларды мемлекеттік тіркеу және филиалдар мен өкілдіктерді есептік тіркеу туралы» Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес аумактық әзілет органдарында мемлекеттік тіркеу рәсімінен өтеді.

8 тарау. Мемлекеттік мекемені қайта ұйымдастыру және тарату шарттары

31. Коммуналдық мемлекеттік мекемені қайта ұйымдастыру Қарағанды облысы әкімдігінің шешімі бойынша жүргізіледі.

32. Мемлекеттік мекеме заң актілерінде көзделген басқа да негіздер бойынша таратылады.

33. Мемлекеттік мекемені қайта ұйымдастыруды және таратуды «Қарағанды облысының білім басқармасы» мемлекеттік мекемесімен келісім бойынша Қарағанды облысының әкімдігі жүзеге асырады.

34. Таратылған мемлекеттік мекеменің кредиторлардың талаптарын қанағаттандырылғаннан кейін қалған мүлкін «Қарағанды облысының экономика басқармасы» мемлекеттік мекемесі қайта бөледі.

35. Таратылған мемлекеттік мекеменің ақшасы, осы заңды тұлғаның мүлкін өткізу нәтижесінде алынған қаражатты қоса алғанда, кредиторлардың талаптары қанағаттандырылғаннан кейін қалған ақша тиісті бюджеттің кірісіне есептеледі

9 тарау. Мемлекеттік мекеменің филиалдары мен өкілдіктері туралы мәліметтер

36. Мемлекеттік мекеменің филиалдары мен өкілдіктері жоқ

Директордың м.а.:

(көлі)

А.Ш. Кусаинова